

Vergaderjaar 2023–2024

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 3179

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 december 2023

Aanleiding

De maximale bezetting van de COA-locatie in Ter Apel wordt sinds enige tijd overschreden. Ondanks dat het COA, de medeoverheden en overige partijen in de migratieketen hard werken om voldoende opvangplekken te realiseren, moet ik constateren dat er nog meer nodig is. Er zijn met name in gemeenten extra opvangplekken nodig voor asielzoekers en huisvesting voor statushouders zodat die plekken vrijkomen voor asielzoekers die nog in (afwachting zijn van) de asielprocedure. Ik verzeker uw Kamer ervan dat in gezamenlijkheid een grote inspanning wordt geleverd om de situatie in Ter Apel spoedig te verbeteren. De keten ziet het als taak, de gezondheid en het welzijn van de mensen die in Ter Apel verblijven en de medewerkers van de keten zelf te beschermen en de veiligheid van eenieder te garanderen.

In de afgelopen periode hebben verschillende partijen grote zorgen geuit over de opvangsituatie in Ter Apel. In de week van 27 november jl. is Vluchtelingenwerk Nederland samen met het Rode Kruis ter plaatse geweest om een beeld te krijgen van de opvangomstandigheden. De GGD heeft op 3 december jl. en de Inspectie van Justitie en Veiligheid op 5 december jl. een (observatie)bezoek gebracht aan de COA-locatie en het IND gebouw aldaar. Dit heeft geresulteerd in een brandbrief van zowel Vluchtelingenwerk Nederland samen met het Rode Kruis als de Inspectie over de ontstane situatie in Ter Apel waarbij zaken als persoonlijke hygiëne en veiligheid onder druk zijn komen te staan.

Maatregelen

Zoals uw Kamer weet staat de asielopvang in Nederland al geruime tijd onder extreme druk. Door het Rijk en de medeoverheden zijn in de afgelopen maanden uitzonderlijke, maar noodzakelijke maatregelen getroffen. Ondanks de enorme inspanningen die alle partijen hebben

geleverd, biedt dit onvoldoende soelaas om de druk op Ter Apel te verminderen. Alles wordt op alles gezet om binnen zeer korte tijd in Ter Apel onder het afgesproken aantal van 2.000 asielzoekers te komen en te blijven. Om dit te kunnen bereiken is een aantal actielijnen in gang gezet die op korte termijn 4.000 tot 5.000 plekken moeten opleveren. Deze acties zijn erop gericht het aantal mensen in Ter Apel zo snel mogelijk naar beneden te brengen zodat de opvang en begeleiding daar humaan gerealiseerd kan worden. In het kort gaat het hierbij om de volgende maatregelen:

- Statushouders die reeds een woning hebben toegewezen gekregen, en al langer dan 14 weken aan een gemeente zijn gekoppeld, worden versneld uitgeplaatst naar hotels in hun gemeente of in een omliggende gemeente, zodat deze niet langer reguliere plekken bezet houden in asielzoekerscentra. Woningcorporaties zijn door het Ministerie van BZK gevraagd om statushouders die verblijven op asielzoekerscentra versneld te huisvesten in overleg met betrokken gemeenten binnen hun woningvoorraad. Om verdringing van andere woningzoekenden zoveel als mogelijk te voorkomen, roepen we medeoverheden op te helpen om snel locaties voor flexwoningen beschikbaar te stellen om zo spoedig extra betaalbare woningen aan de voorraad toe te voegen.
- Aan de Commissarissen van de Koning is gevraagd in hun rol van Rijksorgaan en voorzitters van de Provinciale Regietafels om te helpen op korte termijn opvangplekken in gemeenten te realiseren. Ik ben de provincie Groningen erg dankbaar voor de plekken die buiten Ter Apel worden georganiseerd, onder andere in Groningen en Stadskanaal. Ook worden hotels ingezet om asielzoekers tijdelijk op te vangen totdat zij geplaatst kunnen worden in reguliere opvanglocaties.
- Met vastgoed houdende Rijksoverheidsdiensten wordt door het Rijk bezien of en waar extra opvangmogelijkheden zijn.

U kunt ervan verzekerd zijn dat in gezamenlijkheid een grote inspanning wordt geleverd om de situatie in Ter Apel te verbeteren. Daartoe worden stappen gezet. De inspanningen van alle betrokkenen zijn erop gericht om te voorkomen dat asielzoekers de nacht moeten doorbrengen in recreatieruimtes en wachtruimtes in Ter Apel. Samen met het Rode Kruis en Vluchtelingenwerk Nederland wordt hard gewerkt om de meest basale eisen van opvang te garanderen. Er wordt nachtopvang buiten Ter Apel georganiseerd, zodat een ieder gedurende de nacht kan worden opgevangen en niemand buiten hoeft te slapen.

Tot slot

Alle inzet richt zich op het genereren van voldoende opvangplekken, verbetering van de opvangomstandigheden en het versnellen van de uitstroom van statushouders naar gemeenten om ervoor te zorgen dat de situatie in de opvang en daarmee Ter Apel substantieel verbetert en de grens van 2000 asielzoekers niet langer wordt overschreden. Ik wil mijn waardering uitspreken voor alle betrokken partijen en medewerkers en hun niet aflatende inzet en steun om te komen tot een structurele oplossing voor de algehele opvangproblematiek.

Het oplossen hiervan kan alleen als iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt en zijn steentje bijdraagt. Ik benadruk nogmaals dat deze inzet essentieel is en blijft om te komen tot een stabiel opvanglandschap.

Mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg